

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 15C/86/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111209454
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7111209454.31

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v spore žalobkyne: M. bytom v F. zastúpenej JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom so sídlom v Košiciach, Kováčska 28, proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, pobočka Štúrova 7, Košice, o náhradu škody na zdraví za sťaženie spoločenského uplatnenia

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 10 935,50 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 10 935,50 Eur od 16. 2. 2011 do zaplatenia, náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 15 336,70 Eur, 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 19 737,90 Eur od 16. 2. 2011 do 4. 6. 2013, t.j. sumu 4 083,31 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalovaná je povinná nahradiť trovy konania štátu v rozsahu 100 %.

Žalovaná je povinná zaplatiť súdny poplatok vo výške 656,- Eur na účet Okresného súdu Košice I do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou na tunajší súd dňa 4. 4. 2011 domáhala proti žalovanej náhrady škody na zdraví vo výške 38 714,- Eur s 9 % úrokom z omeškania od 16. 2. 2011 do zaplatenia, náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 19 357,- Eur a trov konania. Podľa žaloby pri dopravnej nehode dňa 19. 8. 2008 na diaľnici M7 smerom na Siófok v Maďarskej republike utrpela ťažké ublíženie na zdraví, bola účastníčkou dopravnej nehody ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle zn. Honda Accord, EČ: F. vedenom vodičom F., ktorý z dôvodu mikrospánku zišiel s vozidlom mimo vozovky do priekopy, kde sa prevrátil na pravú bočnú stranu. Zodpovednosť prevádzateľa a vodiča motorového vozidla, ktorým bola žalobkyni spôsobená škoda na zdraví, je daná ustanovením § 420 a 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zodpovedný prevádzateľ mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovanou podľa zákona č. 381/2001 Z.z. (§ 15, § 4). V dôsledku úrazu žalobkyňa utrpela ťažké poškodenie zdravia a vo veci náhrady škody z ublíženia na zdraví týkajúcej sa nároku na náhradu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia bolo konanie vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 16C/253/2010. Znaleckým posudkom P. bolo z dôvodu vážnych duševných porúch vzniknutých pôsobením otrasných zážitkov podľa položky č. 255 ohodnotené sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 2600 bodov. Žalobkyňa listom zo dňa 16. 11. 2010 navrhla 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, čo pri počte bodov 2600 predstavuje sumu 19 357,- Eur. K dohode o vyrovnaní nedošlo. Žalobkyňa je následkom úrazu obmedzená v spoločenskom uplatnení, osobných záľubách, trpí nespavosťou,

úzkosťou, depresiami, stala sa plne invalidnou s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 70 % a mierou funkčnej poruchy 90 %. Rozhodným obdobím určenia hodnoty bodu pre stanovenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (vznik nároku za rok 2010) je rok 2009, v ktorom hodnota jedného bodu je 14,89 Eur. Nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje 38 714,- Eur (14,89 Eur x 2600 bodov). Žalobkyňa k žalobe pripojila rozsudok Mestskej prokuratúry Kaposvár č. 2761/2008/17-I zo dňa 4. 3. 2009, znalecký posudok znalkyňou z odvetvia psychiatria a sexuológia, lekárske správy, nálezy o vyšetrení, uplatnenie nároku na náhradu škody podľa § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. listom zo dňa 16. 11. 2010 u žalovanej, rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 21. 10. 2010 o priznaní invalidného dôchodku, posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 16. 1. 2009 č. 2008/35218-002.

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 29. 4. 2011 žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podľa vyjadrenia, žalobkyňa bol dňa 19. 12. 2009 uhradený obnos vo výške 36 034,40 Eur, ktorý predstavuje 40 % zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia za fyzické zdravotné obmedzenia žalobkyne podľa § 6 zákona č. 437/2004 Z.z. (6230 bodov x 14,46 Eur/bod = 90 086,- x 40 %). Nároky, ktoré sú predmetom tohto konania, boli u žalovanej uplatnené dňa 19. 11. 2010, pričom zo záhlavia znaleckého posudku P. č. 48/2010 vyplýva, že bol vypracovaný pre P. Pre overenie skutočností, ktoré sa v znaleckom posudku uvádzajú, ale aj pre overenie toho, koho sa predmetný znalecký posudok týka, bol právny zástupca žalobkyne listom zo dňa 22. 11. 2010 požiadaný o doplnenie kompletnej lekárskej dokumentácie týkajúcej sa psychiatrickej liečby žalobkyne. Dňa 10. 3. 2011 žalovaná obdržala od žalobkyne jedinú lekársku správu z ošetrenia žalobkyne zo dňa 28. 2. 2011, čo však nie je možné považovať za postačujúce preukázanie opodstatnenosti predmetného nároku, a to tak mimosúdne, ako aj v prebiehajúcom súdnom konaní. V nadväznosti na to žalovaná namieta uplatňovanie úrokov z omeškania poukazujúc, že podľa § 517 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh nesplní, je v omeškaní. Žalovaná sa nemohla dostať do omeškania a preto je uplatňovanie úrokov z omeškania bezdôvodným. Žalovaná pripojila k vyjadreniu list žalobkyne zo dňa 16. 11. 2010, list zo dňa 22. 11. 2010, list žalobkyne zo dňa 8. 3., lekársku správu žalobkyne zo dňa 28. 2. 2011.

3. Uznesením zo dňa 11. 11. 2011 č.k. 15C/86/2011-42 súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 16C/253/2010 podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

4. Uznesením zo dňa 10. 1. 2012 č.k. 15C/86/2011-52 súd zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 11. 11. 2011 č.k. 15C/86/2011-42 o prerušení konania podľa § 210a O.s.p., návrh žalobkyne na spojenie vecí zamietol (§ 112 ods. 1 O.s.p.).

5. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 2. 6. 2015 č.k. 15C/86/2011-268 zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobkyňu sumu 10 935,50 Eur s 5,15 % úrokom z omeškania od 18. 6. 2014 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti návrh zamietol, rozhodol aj o trovách štátu.

6. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 28. 2. 2017 č.k. 3Co/629/2015-335 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 15C/86/2011-292 zo dňa 15. 6. 2015 a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 79 ods. 1 O.s.p., za zmenu žaloby treba považovať zmenu žalobnej žiadosti, petitu žaloby, zmenu tzv. rozhodujúcich skutkových okolností, skutkového stavu, na ktorých žaloba spočíva. Zmena žalobnej žiadosti môže spočívať v zmene buď kvantitatívnej alebo kvalitatívnej (žalobnej žiadosti). Za kvalitatívnu zmenu petitu treba považovať situáciu, keď žalobca požaduje niečo iné než pôvodne. Za kvantitatívnu zmenu žaloby treba v zmysle ust. § 95 O.s.p. považovať najmä pri žalobách na plnenie to, keď žalobca žiada niečo iné alebo kvantitatívne viac než žiadal v pôvodnej žalobe. K zmene tzv. rozhodujúcich skutkových okolností (skutkového stavu), na ktorých žaloba spočíva je potrebné uviesť, že podstatnou náležitosťou každej žaloby na začatie konania je pravdivé opísanie rozhodujúcich skutkových skutočností, ide o tzv. povinnosť tvrdenia, ktorú znáša žalobca. Odvolací súd preto uzatvára, že žalobkyňa naďalej požadovala rovnaké plnenie bez zmeny skutkového stavu, keďže aj v pôvodnej žalobe uplatňovala sťaženie spoločenského uplatňovania vychádzajúc zo záveru znaleckého posudku P.j, ktorá konštatovala posttraumatickú stresovú poruchu, organickú depresívnu poruchu ťažkú a sexuálnu dysfunkciu, avšak sexuálnu dysfunkciu nehodnotila bez odôvodnenia. Znalec P. v znaleckom posudku uviedol, že v zozname porúch nemá sexuálna dysfunkcia u ženy svoje pomenovanie a preto v

intenzite depresíí bral zreteľ aj na ohodnotenie sexuálnej dysfunkcie. P. sexuálnu dysfunkciu pouázarovú hodnotil použitím najbližšej analogickej príbuznej položky č. 321b (prirovnanie k strate penisu u muža vo veku do 60 rokov - 500 bodov), ktoré krátil na polovicu 250 bodov, čo umožňuje § 4 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré ustanovuje (ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa ods. 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorými možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať). Tá skutočnosť, že hodnotiaci lekár zrejme nesprávne ohodnotil zdravotný stav žalobkyne, za túto skutočnosť nemôže niesť zodpovednosť.

7. Okresný súd nezodôvodnil, kedy vznikol žalobkyňi nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia. Pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je potrebné vychádzať z Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR, ktorým sú stanovené výšky náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Okresný súd priznal náhradu vychádzajúcu z uplatneného nároku žalobkyne 14,89 Eur pre rok 2010 a žalovaná v konaní na súde prvej inštancie i v odvolaní namieťa, že súd mal vychádzať z výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pre rok 2009, kedy výška hodnoty jedného bodu činila 14,46 Eur. Bez ustálenia vzniku nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, nie je možné ustáliť základ nároku žalobkyne. Okresný súd nesprávne postupoval, ak vylúčil doplnčacím rozsudkom nárok z titulu zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia na samostatné konanie, keďže sťaženie spoločenského uplatnenia je jedným nárokom. Rovnako nesprávne okresný súd postupoval, ak kapitalizáciu úroku z omeškania za obdobie od 16. 2. 2011 do 4. 6. 2013 vo výške 4 083,31 Eur považoval za zmenu žaloby a zmenu žaloby nepripustil. V danom prípade nejde ani o kvantitatívnu ani kvalitatívnu zmenu žaloby. Za nepreskúmateľný považuje odvolací súd výrok o zamietnutí žaloby na zaplatenie úrokov z omeškania, keďže súd neaplikoval ust. § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z.z. Odvolací súd preto v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP rozsudok v spojení s doplnčacím rozsudkom zrušil a vec v súlade s ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

8. Uznesením Okresnej prokuratúry Prešov č. 3Pv 605/09-18 zo dňa 27. 1. 2010, v trestnej veci obvineného G., nar. XX. X. XXXX pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, podľa § 216 ods. 1 Trestného poriadku, prokuratúra podmienene zastavila trestné stíhanie obvineného G. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že: dňa 19. 8. 2008 v čase o 00:05 hod. v Maďarskej republike riadil osobné motorové vozidlo zn. Honda City EČV: F. na ľavej dráhe diaľnice M7 v kilometri 114 + 100 v smere od mesta Fonyód k Siófoku v pravom jazdnom pruhu, v dôsledku neprimeranej rýchlosti nezvládol riadenie vozidla pri prechádzaní z pravého jazdného pruhu do ľavého jazdného pruhu, vyšiel na trávnatú časť pri stredových zvodidlách, vozidlom následne v šmyku prešiel cez oba jazdné pruhy vpravo mimo vozovku do odtokového kanálu, kde vozidlo zastavilo na pravom boku prednou časťou na Siófok. Pri dopravnej nehode utrpela M. medzitkaninové krvácanie v hornej tretine pravého ramena, pomliaždenie a výron krčnej chrbtice s následkom úplného ochrnutia dolných končatín a čiastočného ochrnutia horných končatín, traumatickú prietrž platničky medzi V.-VI. krčným stavcom s kompresiou miechy, zlomeniny rebier vľavo II.-VI., VIII.-IX., pomliaždenie pľúc, obojstranný hemotorax s dobou liečenia a práceneschopnosti od 19. 8. 2008 do 18. 8. 2009 s následnou invaliditou, spolujazdec U. utrpel narazenie oblasti bedrového zhybu s dobou liečenia v trvaní od 19. 8. 2008 do 3. 9. 2008. Podľa § 216 ods. 2 Trestného poriadku, obvinenému IA. bola určená skúšobná doba v trvaní 30 mesiacov, ktorá začala plynúť právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Uznesenie Okresnej prokuratúry Prešov nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 2. 2010.

9. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 5261051910 zo dňa 21. 10. 2009 bol podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 18. 8. 2009 priznaný žalobkyňi invalidný dôchodok v sume 372,90 Eur mesačne.

10. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 2008/35218/002 zo dňa 16. 1. 2009 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov vyhotovil komplexný posudok, podľa ktorého miera funkčnej poruchy pani M.e 90 % podľa prílohy č. 3 časti V.1-C k zákonu č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11. Žalobkyňa pred súdom vypovedala, že dňa 19. 8. 2008 utrpela vážne poškodenie zdravia, keď sa vracala s rodinou z dovolenky v Chorvátsku. Okamžite po nehode sa podrobila viacerým operáciám, neskôr bola preložená do nemocnice na neurochirurgiu a podstúpila operáciu krčnej chrbtice. 8 dní bola hospitalizovaná na intenzívnej jednotke a následne prevezená na traumatologické oddelenie. Nehodu

utrpena vo veku, keď nemala ešte 56 rokov, pracovala na novorodeneckom oddelení Fakultnej nemocnice v Prešove ako ambulantná sestra, bola aktívna, venovala sa športovým činnostiam. Od nehody sa jej život rapidne zmenil, každý deň trpí depresiami, je vedená v psychiatrickej ambulancii s ťažkou organickou depresívnou poruchou a sexuálnou dysfunkciou, pohybuje sa na vozíku, navštevuje ju sestra - dôchodkyňa v doobedňajších hodinách, ktorá jej pomáha a v poobedňajších ju navštevuje ďalšia opatrovatelka. Tiež sa starajú oni o chod domácnosti. Býva v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý jej pomáha. Okrem toho ju navštevuje denne fyzioterapeutka, v dopoludňajších hodinách má cvičenia zamerané na dolné končatiny a v popoludňajších hodinách cvičí s hornými končatinami. Finančné prostriedky potrebuje aj z toho dôvodu, aby si mohla pre budúcnosť zabezpečiť potrebnú lekársku starostlivosť.

12. Svedok U., manžel žalobkyne, vypovedal, že pri nehode utrpel ľahké poškodenie na zdraví a jeho poškodenie si nevyžadovalo závažnejšie liečenie. Manželka je od nehody ochrnutá, neovláda vylučovacie procesy, ochrnuté má nohy, potrebuje pomoc inej osoby. Všetky domáce práce vykonáva sám, pretože manželka nie je schopná robiť žiadnu činnosť, ráno ju umýva, celé telo jej natiera kvôli suchej pokožke, pripravuje jej raňajky, i keď naraňajkuje sa sama, potrebuje k tomu špeciálnu pomôcku. Žalobkyňa vydrží dve hodiny v sede, každých 30 - 40 minút potrebuje preložiť nohy a polohovať ju. Svedok je čiastočný invalidný dôchodca, počas dňa sa o žalobkyňu starajú opatrovatelky. Žalobkyňa má často v priebehu dňa depresívne myšlienky a pomýšľa na smrť.

13. Svedkyňa E. priateľka žalobkyne, vo výpovedi uviedla, že žalobkyňa sa pred nehodou cítila v dobrej fyzickej a psychickej kondícii. Po nehode sa jej život obrátil o 360 stupňov, zostala na vozíčku bezvládna, nemôže hýbať prstami, nemôže sa postaviť, nedokáže sa sama najesť, potrebuje pomoc inej osoby. Sama ju navštevuje s manželom 2 - 3 krát do týždňa a pomáha jej s ťažkosťami. Pred nehodou bola veselá, životaschopná, jej stav sa vekom aj časom zhoršuje tak po fyzickej, ako aj po psychickej stránke.

14. Žalovaná navrhla súdu nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria na posúdenie duševného stavu žalobkyne pred úrazom a po úraze.

15. Podľa záverov znaleckého posudku č. 39/2013, ktorý bol doručený súdu dňa 15. 5. 2013 a bol vypracovaný T. súdnym znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, žalobkyňa do úrazu, ktorý utrpela pri autohavárii dňa 19. 8. 2008 nikdy nebola psychiatricky liečená ani vyšetovaná, netrpela žiadnou telesnou poruchou ani chorobou, ktorá by negatívne ovplyvňovala jej zdravotný stav. Žalobkyňa v súčasnosti trpí depresívnou poruchou, prvýkrát jej boli antidepresíva ordinované 17 dní po autohavárii a antidepresíva berie doposiaľ. Jej psychické problémy sú v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý utrpela ako spolujazdkyňa následkom dopravnej nehody a duševná porucha - depresívna porucha bola diagnostikovaná viacerými psychiatrami. Prvý záznam o psychiatrickom vyšetrení je 17 dní po autohavárii a vtedajší lekár P. doporučil antidepresívum Coaxil. Neskôr bol Coaxil zmenený na Cymbaltu a neskôr na antidepresívum, ktoré obsahuje látku citalopram. Efekt liečby je malý, neuspokojivý, depresia u žalobkyne pretrváva aj napriek liečbe. U žalobkyne je depresia spôsobená ťažkým úrazom pri autohavárii, ktorý je trvalý, preto aj depresia bude trvalá, ťažko ovplyvniteľná liečbou. Môžu nastať prechodné zlepšenia stavu v letných mesiacoch, ale úplné vyliečenie je nepravdepodobné. Žalobkyňa nie je schopná pracovať, nie je samostatná, samostatne nie je schopná zabezpečiť ani svoje fyziologické potreby ako vylučovanie stolice, moču, nakúpiť si, upratať, uvariť, nie je schopná využiť svoj voľný čas na fyzickú aktivitu. Žalobkyňa je imobilná, je ochrnutá, na vozíku, depresívna porucha ju obmedzuje v čítaní, má poruchy sústredenia, depresia ju obmedzuje v sledovaní televízie, pretože medzi základné príznaky depresie patrí neschopnosť prežívať radosť, dekompenzácia, apatia. Depresia ju obmedzuje v komunikácii s okolím, má sebaobviňujúce myšlienky, že je okoliu na obtiaž, pretože s okolím nechce nikdy komunikovať.

16. Závery znaleckého posudku P. vo vyjadrení zo dňa 4. 5. 2013 žalovaná namietala. Znalec P. po vyšetrení žalobkyne prijal záver o tom, že v jej prípade sa nejedná o depresiu v rámci posttraumatickej stresovej poruchy, preto bodové hodnotenie nie je možné vykonať podľa zákona č. 437/2004 Z.z. položkou č. 255. Táto položka by mohla byť použitá vtedy, ak by duševnú poruchu spôsobili psychologické činitele. Stav žalobkyne však nespôsobili psychologické činitele, ale vážne poranenia, t.j. vážny somatický stav (následky úrazu), preto je hodnotenie nutné realizovať podľa položky 254, t.j. vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy v rozpätí 130 až 780 bodov. Znalec uviedol, že je potrebné posúdiť aj sexuálnu dysfunkciu, ktorá vznikla ako dôsledok vážneho úrazu pri autohavárii s trvalými následkami, ktorá však u žien v zozname porúch nemá

svoje pomenovanie a preto bodové hodnotenie určil v rozsahu 780 bodov, ktoré zahŕňa aj hodnotenie sexuálnej dysfunkcie. Vzhľadom na vek žalobkyne považoval za dôvodné použitie ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., avšak nie v rozsahu 100 %, ale v rozsahu 75 %. Takto stanovené hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je v rozsahu 1365 bodov.

17. Vo vyjadrení zo dňa 10. 6. 2013 žalovaná súdu oznámila, že na základe záverov znaleckého posudku P. dňa 4. 6. 2013 poukázala žalobkyni sumu 19 739,90 Eur ako odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia za psychické poruchy ohodnotené položkou 254 v rozsahu 1365 bodov pri hodnote bodu 14,46 Eur.

18. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 23. 1. 2015 uviedla, že na základe bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia P., ako i z dôvodu čiastočného plnenia žalovanou berie žalobu ohľadom sumy 27 778,50 Eur späť (8 040,60 Eur + 19 737,90 Eur). Vzhľadom na znalecký posudok P., 50 %-né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zo sumy 30 673,40 Eur predstavuje čiastku 15 336,70 Eur, preto zobrala žalobu ohľadom sumy 4 020,30 Eur (19 357,- Eur - 15 336,70 Eur) späť a žiadala, aby súd v tejto časti konanie zastavil.

19. Uznesením zo dňa 12. 2. 2015 č.k. 15C/86/2011-227 súd konanie v časti o zaplatenie sumy 27 778,50 Eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a v časti zaplatenia sumy 4 020,30 Eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia konanie zastavil pre späťvzatie žaloby žalobkyňou podľa § 96 OSP.

20. Žalobkyňa v písomnom podaní doručenom súdu dňa 13. 6. 2013 uviedla, že závery znaleckého posudku P. sú zhodné so zisteným skutkovým stavom v konaní pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 16C/253/2010, potvrdené medicínske aspekty dôvodov a preukazujú, že pri poškodení zdravia žalobkyne ide o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., na základe čoho žalobkyňa uplatňuje 50 %-né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Z vykonaných psychiatrických vyšetrení P. P., MUDr. X., MUDr. I. a súdnym znalcom MUDr. T. vyplýva, že žalobkyňa v dôsledku havárie utrpela vážne somatické poranenia s trvalými následkami. V dôsledku tejto situácie došlo u nej k rozvoju úzkostne-depresívnej symptomatiky. Tento stav sťažuje jej spoločenské uplatnenie, lebo vedie k sociálnej izolácii, nakoľko nie je schopná samostatnej existencie. Sú u nej prítomné poruchy sebahodnotenia, komplexy menejcennosti, ťažko zvláda zátťažové a nové situácie, ktorým sa musí prispôbiť. V dôsledku depresie, odhladnuc od somatického postihnutia, nedisponuje dostatočným energetickým potenciálom, ktorý by mohla využiť k záujmovým a spoločenským aktivitám. Tento stav je možné hodnotiť v zhode so znalcom ako položka 254, ako vážne duševné poruchy po ťažkých poraneniach, okrem poranenia hlavy. Z diagnostického hľadiska podľa názoru znalca u žalobkyne sa jedná o depresívnu poruchu, nedá sa preukázať diagnóza - posttraumatická stresová porucha ako je uvedená v znaleckom posudku č. 48/2010 vypracovanom MUDr. I., položka č. 255 sa môže použiť iba vtedy, keď duševnú poruchu spôsobili psychologické činitele.

21. S uvedenými závermi znalca žalobkyňa nesúhlasila z nasledovných dôvodov: položkou č. 255, ktorá zahŕňa vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií sa hodnotia duševné poruchy, ktoré vznikli po takýchto zážitkoch bez ohľadu na somatické zranenia. Je to samostatná položka, ktorá sa môže použiť aj pri stavoch, kedy postihnutý neutrpel žiadne somatické poranenia. U žalobkyne boli zistené aj duševné poruchy (pocity ohrozenia, vysoká úzkosť, strach zo zvládania nových situácií, fóbické reakcie a iné nepriaznivé zmeny osobnosti vzniknuté po traumatickom zážitku), ktoré vznikli v dôsledku prežitej stresovej udalosti. Tieto mal znalec ohodnotiť položkou č. 255. Podľa v súčasnosti platných zásad súvisiacich s bodovým ohodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia, pri odbornom hodnotení vážnych duševných porúch vzniknutých z dôvodov uvedených v položkách č. 254 a č. 255 by nemalo dôjsť k ich súbehu a mali by sa hodnotiť zvlášť. Na základe toho mal znalec bodovo ohodnotiť sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z.z., a to položkou č. 255 ako vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií.

22. Žalobkyňa namietala zahrnutie sexuálnej dysfunkcie do položky č. 254 znalcom. Znalec zo sexuologického hľadiska hodnotil stav ako komplexne insuficientný. Porucha sexuality vznikla ako dôsledok úrazu pri dopravnej nehode. Znalecký posudok postráda bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia súvisiaceho so vzniknutou neschopnosťou žiť normálnym pohlavným životom. Nakoľko zákon č. 437/2004 Z.z. neobsahuje položku na bodové ohodnotenie komplexnej poruchy sexuálnych funkcií, mal znalec „per analogiam“ použiť položku č. 323 - porušenie súvislosti

panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín. Je potrebné uviesť, že podobne sa v znaleckej praxi analogicky hodnotí vznik mužskej poruchy sexuálnych funkcií položkou č. 321, ako strata penisu alebo jeho ťažká deformácia, nakoľko zákon č. 437/2004 Z.z. neobsahuje položku, ktorou je možné bodovo ohodnotiť vznik impotencie z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Tiež v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/253/2010 bol vypracovaný znalcom MUDr. M. znalecký posudok č. 1/2013 zo dňa 12. 2. 2013. Znalec pre odvetvie chirurgia, traumatológia po vyhodnotení zdravotnej dokumentácie a po odbornom vyjadrení konzultantky MUDr. I. ohodnotil vznik vážnych duševných porúch pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesňových situácií položkou č. 255 vo výške 1300 bodov, pričom bodové hodnotenie zvýšil na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4. Stratu sexuálnych funkcií uvedených v psychiatrickom posudku prirovnal ku položke č. 322 ako poúrazový prolaps pošvy a maternice, čo ohodnotil 250 bodmi.

23. Žalobkyňa súdu navrhla, aby nariadil doplnenie znaleckého posudku MUDr. T., v ktorom bude potrebné, aby sa znalec vysporiadal s ňou vznesenými námietkami. Podľa znaleckej doložky totiž znalec je zapísaný v zozname znalcov iba pre odvetvie psychiatria, nie pre odvetvie sexuológia, ktoré je pre posúdenie veci podstatné.

24. Podľa vlastného vyšetrenia - autoanamnestických údajov a psychiatrického a sexuologického nálezu v znaleckom posudku MUDr. Q.. 40/2014 zo dňa 3. 6. 2014, vyšetrenie žalobkyne bolo prevedené v mieste jej trvalého bydliska na F. Počas vyšetrenia sedela na invalidnom vozíku, bola slušne upravená. Spoločenské formality dodržiava, spontaneita postačuje, reč je s primeranou dikciou, slovná zásoba postačuje. Odpovede boli adekvátne, bez dlhšej latencie. Mimika, pantomimika aj gestikulácia sú mierne inhibované. Pocit morbidity je prítomný, nozognózia postačuje. Vedomie je lucidné. Orientácia miestom, osobou, časom aj situáciou je správna. Psychomotorické tempo a dynamogénia sú defektné. Vo vnímaní sa kvalitatívne poruchy nezisťujú. Afektivita mierne kolíše, emotivita je primeraná. Ladenie je depresívne, ťažšie odkloniteľné, aktuálne suicidálne úvahy neverbalizuje, pesimistické postoje k budúcnosti. Mierne je zvýšená intrapsychická tenzia, prítomná je anxieta. Myslenie je koherentné, bez evidentných bludných obsahov, úsudok je katatýmny. Intelektové funkcie sú primerané veku, vzdelaniu, prostrediu, bez známk defektu. Výrazne redukovaná záujmová sféra aj iniciatíva, premorbidne dostatočne diferencovaná. Pozornosť je oslabená vo vigílie a koncentrácii. Oslabená frustračná tolerancia. Hyposomnia. Chronológia nie je narušená, organicita nie je prítomná, mnestické poruchy nie sú prítomné. Vo sfére sexuálneho pudu zistená sexuálna poúrazová dysfunkcia, strata sexuálnej apetencie. Osobnosť je bez známk floridnej psychotickej symptomatiky, depresívne zmenená, bez floridnej psychotickej symptomatiky. Vo sfére iných návykových a omamných látok znalec u posudzovanej nezistil známky závislosti.

Znalec stanovil u žalobkyne:

diagnózu - depresívna porucha, recidivujúca, sexuálna dysfunkcia, poúrazová,

diagnózu - recidivujúca depresívna porucha, s použitou položkou 254 a ohodnotil ju 780 bodmi vzhľadom k stavu a priebehu,

diagnózu - sexuálna dysfunkcia, poúrazová, s použitou položkou 321b, ktorá vykazuje maximálnu hodnotu 500 bodov, v prípade, že zákon neobsahuje presné písomné vyjadrenie danej zistenej poruchy, choroby a pod., používa sa najbližšia analogická príbuzná položka, je v tomto prípade vhodné prirovnanie ku strate penisu u muža vo veku 60 rokov 500 bodov.

25. Následkom úrazu žalobkyne dňa 19. 8. 2008 došlo okrem závažných somatických ochorení k rozvoju psychických porúch, najmä k rozvoju recidivujúcej depresívnej poruchy, ktorej počiatky možno datovať od 5. 9. 2008, kedy došlo k prvému nasadeniu antidepresívnej terapie, následnej liečbe, ktorá trvá do súčasnej doby. Súčasne následkom úrazu znalec diagnostikoval sexuálnu dysfunkciu (strata sexuálnej apetencie, anorgazmia) do úrazu neprítomnú, liečbou neovplyviteľnú. Vyššie uvedené psychické poruchy, najmä depresívna porucha, ktorá má recidivujúci charakter a jej úplné vyliečenie je veľmi málo pravdepodobné. Znalec v znaleckom posudku vykonal bodové ohodnotenie z psychiatrického aj sexuologického hľadiska, diagnózu recidivujúca depresívna porucha použitím položky 254 - Vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy ohodnotil 780 bodmi, diagnózu sexuálna dysfunkcia, poúrazová s použitou položkou 321b/ ohodnotil 500 bodmi, celkovo znalec odporučil z psychiatrického aj sexuologického hľadiska žalobkyňi priznať 780 bodov + 500 bodov krátených na polovicu, t.j. 250 bodov, celkovo 1030 bodov.

26. Prihliadajúc k stavu žalobkyne, jej zmenám v živote v porovnaní s populačnou normou, znalec odporučil použiť ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. a celkovo daný stav zvýšiť na dvojnásobok, vzhľadom ku skutočnosti, že posudzovaná osoba má výrazné zníženie možnosti uplatniť sa v živote a spoločnosti, oproti stavu pred poškodením zdravia, 1030 bodov x 2 = 2060 bodov.

27. Žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 8. 7. 2013 namietala závery znaleckého posudku MUDr. Q.. Súdny znalec vykonal hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia ako to vyplýva zo strany 15 znaleckého posudku podľa zákona č. 437/2004 Z.z. a jeho prílohy II. Sexuologický nález diagnostikoval ako sexuálna dysfunkcia, poúrazová, ktorý hodnotil vzhľadom k stavu a priebehu s použitím položky 321b a podal stanovisko k zníženiu bodového hodnotenia za hodnotenie sexuálnej dysfunkcie, ktorá bola znížená bez uvedenia dôvodu o polovicu na 250 bodov, hoci bola ním ohodnotená 500 bodmi (strana 15, 4. odsek znaleckého posudku).

28. Súdny znalec MUDr. U. na pojednávaní dňa 15. 1. 2015 vysvetlil, že po vyšetrení žalobkyne, pričom mal k dispozícii kompletný súdny spis, zdravotnú dokumentáciu, diagnosticky uzatvoril zdravotný stav žalobkyne ako recidivujúcu depresívnu poruchu a sexuálnu dysfunkciu poúrazovej etiológie a príčiny. Vzhľadom k depresívnej poruche, ktorá bola u žalobkyne zistená, použil podľa zákona č. 437/2004 Z.z. položku č. 254 a hodnotil ju 780 bodmi. Súčasne sexuálnu dysfunkciu žalobkyne, ktorá bola poúrazovej príčiny z hľadiska bodového hodnotenia hodnotil položkou 321b, ktorá vykazuje maximálnu hodnotu 500 bodov, ale vzhľadom k veku menovanej, v porovnaní s populačnou normou túto krátil na polovicu, teda 780 bodov + 500 bodov krátil potom na polovicu, t.j. na 250 bodov. Iným spôsobom by posúdil osobu vo veku 20 rokov a inak žalobkyňu. Sexualita je niečo, čo sa vývojom veku mení. Iné sú sexuálne túžby a správanie vo veku 20 rokov a iné vo veku žalobkyne, teda 56 rokov. Vychádzal z obdobných prípadov, ktoré uplatňoval vo svojej sexuologickej praxi a celkovo stanovil 1030 bodov.

29. Vychádzal z ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 434/2004 Z.z. a možné bodové hodnotenie násobil dvoma, teda celkovo stanovil 2060 bodov. Vychádzal tiež z toho, že žalobkyňa do úrazu, ktorý sa stal dňa 19. 8. 2008, nikdy nebola psychiatricky liečená, netrpela žiadnou závažnejšou somatickou príčinou, tieto boli až následkom úrazu, resp. úrazového deja. Z hľadiska spoločenského uplatnenia u žalobkyne tak mobilita, ako aj dôsledky na duševnom zdraví sú rovnocenné, zníženie je ovplyvnené vekom, ale aj schopnosťou uplatniť sa v spoločnosti, pracovať, viesť intímny život, je to dôvodné na maximálne zvýšenie u žalobkyne. Vychádzal z toho, aké podobné prípady v praxi posudzoval a ako sa to posudzuje aj v literatúre.

30. Žalovaná v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 21. 1. 2015 namietala, že ak znalec vzal do úvahy vek žalobkyne a populačnú normu pri hodnotení sexuálnej dysfunkcie, tieto skutočnosti mal zohľadniť aj pri aplikácii § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. V neposlednom rade mal vziať do úvahy, že podstatné obmedzenie žalobkyne vyplýva z jej ochrnutia a trvalého pripútania na vozík, z čoho vyplýva obmedzenie pracovať, využiť voľný čas a viesť samostatný život so všetkými fyzickými aktivitami a že psychická výkonnosť primárne nezhoršuje obmedzenia žalobkyne natoľko, aby boli naplnené dôvody pre zvýšenie tohto hodnotenia v maximálnom rozsahu. Z oznámenia zdravotníctva vydaného podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z.z., ktorými sú jednotlivými opatreniami stanovené výšky náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, je zrejmé, že na rok 2009 je výška za 1 bod v sume 14,46 Eur a žalobkyňa si uplatňuje nárok stanovený pri zohľadnení hodnoty bodu 14,89 Eur (rok 2010), t.j. vo výške, ktorá jej v zmysle platnej právnej úpravy neprináleží.

31. Žalovaná uplatnila námietku premlčania. Nárok na odškodnenie trvalého následku popisovaného v znaleckom posudku MUDr. Q. uvedeného ako sexuálna dysfunkcia, ktorá vznikla ako dôsledok vážneho úrazu pri autohavárii s trvalými následkami pod položkou 321b, je v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka premlčaný. K tomu, že premlčacia doba pri nárokoch na odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia začne plynúť odo dňa, kedy je zdravotný stav poškodeného ustálený (§ 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z.), poukázala na súdne rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 4Co/223/2004, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/270/2005, rozsudok Najvyššieho súdu SR MCdo/37/2000 zo dňa 28. 6. 2001. V žalobnom návrhu si žalobkyňa uplatňuje 50 %-né zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 19 357,- Eur poukazujúc na to, že je prípadom hodným osobitného zreteľa, nakoľko zranenia zanechali trvalé následky, čo má negatívny dopad na uspokojovanie životných a spoločenských potrieb a odkázanosť na pomoc iných osôb. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Podľa § 10 ods. 4 citovaného zákona bodové ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzovaný lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v spoločnosti a v živote, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v ods. 3 posudzujúci lekár prihliada aj na to, či možno následky napraviť alebo zmierniť. Vychádzajú z uvedeného zákon

tak upravuje aj možnosti zvýšenia odškodnenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade, že bodové hodnotenie trvalého následku, resp. základné bodové ohodnotenie neodzrkadľuje obmedzenie poškodeného v dostatočnej miere. Zákon v takom prípade pripúšťa dve možnosti zvýšenia odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, prvým prípadom je ustanovenie § 10 ods. 4 citovaného zákona, ktorý stanovuje, že bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia môže primerane zvýšiť až na dvojnásobok posudzujúci lekár. V tomto prípade je tak daná možnosť priamo lekárovi, ktorý vykonáva hodnotenie, toto zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v spoločnosti a v živote, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V tomto prípade lekár zohľadňuje skutočnosť, že samotné bodové ohodnotenie nezohľadňuje dostatočne obmedzenia poškodeného. Druhým prípadom zvýšenia je ustanovenie § 5 ods. 5 citovaného zákona, ktorý ustanovuje, že v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Toto ustanovenie vymedzuje, v akých prípadoch je takéto zvýšenie prípustné, teda že musí ísť o prípad hodný osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, resp. že invalidita je prípadom hodným osobitného zreteľa. V zmysle §§ 4 a 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. je potrebné preukázať, v akom rozsahu sú stratené možnosti alebo obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktoré mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenia na zdraví. Vychádzajúc z vypracovaných znaleckých posudkov je zrejmé, že v prípade žalobkyne jej obmedzenia v bežnom živote, spoločenskom, kultúrnom, športovom, či pracovnom vyplývajú z úrazu, t.j. z toho, že je ochrnutá, trvalo pripútaná na vozík, z čoho vyplýva obmedzenie pracovať, byť samostatná, a to aj vo forme samostatného zabezpečenia fyziologických potrieb, využitia voľného času a fyzických aktivít, čo napokon bolo dôvodom invalidizácie žalobkyne. Tieto obmedzenia spôsobili depresívnu poruchu, zostala však zachovaná schopnosť čítať, sledovať televíziu, komunikovať s okolím, aj keď depresívna porucha do určitej miery znamená v týchto činnostiach obmedzenie. Z uvedeného je zrejmé, že psychická výkonnosť primárne nezhoršuje obmedzenia žalobkyne natoľko, aby boli naplnené dôvody pre priznanie tohto nároku podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 a preto žiadala, aby súd tento nárok zamietol v celom rozsahu. Žalovaná má za to, že pokiaľ znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňou predložený dôkaz, ktorým preukazovala dôvodnosť nároku na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia obstál, ak bola sporná výška nároku, ktorá bola v konaní pred súdom prvého stupňa zisťovaná a zistená až znalcom, ani z toho dôvodu nie je splnený zákonný predpoklad pre vznik nároku na úroky z omeškania, lebo pohľadávka žalobkyne proti žalovanej nemohla vzniknúť ešte predtým, ako bola v konaní ustálená jej výška.

32. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 13. 12. 2013 č.k. 16C/253/2010-386 bola žalovaná zaviazaná k povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 4 828,91 Eur s príslušenstvom, sumu 14 749,- Eur s príslušenstvom, sumu 16 383,10 Eur s príslušenstvom, sumu 5 646,64 Eur s príslušenstvom, sumu 3 080,- Eur s príslušenstvom. Predmetom konania bol nárok žalobkyne na náhradu bolestného a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa odôvodnenia rozsudku, v prípade žalobkyne boli splnené podmienky pre bolestné a pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z a žalobkyňa spĺňala predpoklady na takéto priznanie, vzhľadom na závažné poškodenie zdravia. Súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v súdnom konaní súdnym znalcom MUDr. M..

33. Uznesením zo dňa 17. 5. 2017 č.k. 15C/86/2011-344 súd prvej inštancie uložil žalobkyni, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia písomne doplnila žalobu doručенú Okresnému súdu Košice I dňa 4. 4. 2011 tak, aby obsahovala náležitosti uvedené v § 132 ods. 1, 2, 3 CSP, pravdivo a úplne opísala rozhodujúce skutočnosti, zrozumiteľne a určito opísala okolnosti, ktoré viedli k podaniu žaloby, označila dôkazy na ich preukázanie, tvrdenia, z ktorých má vyplynúť oprávnenosť uplatneného nároku majú byť jednoznačné a konkrétne, aby nemohlo dôjsť k zámene nárokov.

34. Žalobkyňa v písomnom podaní doručenom súdu dňa 8. 6. 2017 doplnila žalobu. Písomným podaním zo dňa 16. 11. 2010 u žalovanej uplatnila právo na náhradu škody na zdraví ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za duševné a sexuálne ťažkosti na základe posudku MUDr. I.. Zároveň v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. navrhla uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia pre 50 %-né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (znaleckého posudku § 7 ods. 3, 6 zákona č. 437/2004 Z.z.). Lekársky posudok obsahujúci hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je v zmysle zákonných ustanovení listinou so zákonom určeným obsahom, ktorý môže vydať zákonom

určená osoba a ktorý preukazuje bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenej osoby, na základe čoho sa v zmysle § 4 ods. 2 a § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. určuje výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Posudzujúci lekár v znaleckom posudku v závere určil, že u poškodenej ide o posttraumatickú stresovú poruchu, o organickú depresívnu poruchu ťažkú, o sexuálnu dysfunkciu. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo hodnotené položkou 255, celkovo vo výške 2600 bodov.

35. Žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 10 935,50 Eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 10 935,50 Eur od 16. 2. 2011 do zaplatenia, náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 15 336,70 Eur, 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 19 737,90 Eur od 16. 2. 2011 do 4. 6. 2013, t.j. sumu 4 083,31 Eur a náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

36. Podaním doručeným súdu dňa 11. 9. 2017 žalobkyňa žiadala rozšíriť žalobu podľa § 139 CSP, lebo vzhľadom na vyjadrenie súdneho znalca zo dňa 5. 7. 2017 a ohodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia znalcom MUDr. Q. na 2060 bodov, výška náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (v základe) je 33 948,80 Eur (2060 bodov x 16,48 Eur) a z titulu 50 % zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia je vo výške 16 974,40 Eur (50 % zo sumy 33 948,80 Eur).

37. Uznesením zo dňa 20. 9. 2017 č.k. 15C/86/2011-371 súd zmenu žaloby nepripustil podľa § 143 ods. 1 CSP. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 10. 2017.

38. K vznesenej námietke premlčania súdny znalec MUDr. U. doručil súdu vyjadrenie zo dňa 5. 7. 2017, v ktorom súdu oznámil, že zdravotný stav žalobkyne M. bol ustálený v čase podania znaleckého posudku, t.j. 3. 6. 2014. Dňa 19. 9. 2017 súdny znalec MUDr. Q. doplnil svoje vyjadrenie, podľa ktorého v čase podania znaleckého posudku dňa 3. 6. 2014 bol zdravotný stav M. ustálený. Došlo k tomu pred 3. 6. 2014 cca pol roka dozadu, čo dovoľovalo znalcovi previesť hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne. Presné dátumovo stanovenie ustálenia zdravotného stavu s odstupom času znalec nedokázal upresniť ani sa to s absolútnou presnosťou nedalo. Nemalo to však vplyv na závery znaleckého posudku podaného v tejto veci.

39. Podľa § 390 CSP účinného od 1. 7. 2016 odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

40. Podľa § 391 ods. 1, 2, 3 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

41. Podľa § 420 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

42. Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

43. Vzhľadom na špecifickosť prevádzky dopravných prostriedkov, ktorá pre svoju rizikovosť sa stáva zdrojom zvýšeného nebezpečenstva pre zdravie a životy ľudí a majetok spoločnosti i jednotlivca, je zodpovednosť za túto škodu v Občianskom zákonníku upravená osobitne na objektívnom princípe bez zreteľa na zavinenie. Táto úprava zodpovednosti umožňuje oveľa širšie a dôslednejšie zabezpečenie náhrady tejto škody. Je to výnimka zo všeobecnej zásady, podľa ktorej sa občiansko-právna

zodpovednosť za škodu zakladá zásadne na zodpovednosti za zavinenie, postavenie poškodeného pri uplatňovanom nároku je podstatne uľahčené, nemusí sa preukazovať porušenie právnej povinnosti škodcu, ale len to, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou, ktorá je vlastná prevádzke dopravných prostriedkov, pričom musí byť zistené, kto je prevádzkovateľom dopravného prostriedku.

44. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorázovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

45. Občiansky zákonník právne nevymedzuje pojem sťaženia spoločenského uplatnenia ani to, v akom rozsahu sa náhrada za túto ujmu na zdraví odškodňuje. Tieto otázky sa posudzujú z lekárskeho hľadiska (§ 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.). Sťaženie spoločenského uplatnenia je samostatná zložka náhrady škody na zdraví. Ide o druh odškodnenia, ktorý je náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a má slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky za vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a na kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Ide o nárok osobnej povahy. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa chápe ako strata alebo obmedzenie doterajších schopností poškodeného na uplatnenie sa v živote a v spoločnosti. V prípade neskoršieho zhoršenia už ustáleného zdravotného stavu môže poškodenému vzniknúť z pôvodnejškodnej udalosti ďalší nárok na náhradu škody. Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia ako jednej zložky nároku poškodeného na náhradu škody na zdraví podľa § 444 Občianskeho zákonníka má napraviť následky škody na zdraví, ktoré majú trvalý charakter a preukázateľne nepriaznivý vplyv na uplatnenie poškodeného v živote, v spoločnosti, najmä na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb vrátane výkonu doterajšieho povolania, vzdelávania a možnosti uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote, a to vzhľadom na vek poškodeného v čase vzniku škody na zdraví. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

46. Určenie výšky nároku na náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je závislé na znaleckom posudku (R 28/970).

47. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších právnych predpisov sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh

48. Podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona na účely tohto zákona a) poškodenie na zdraví je poškodenie zdravia spôsobené úrazom, chorobou z povolania alebo iným poškodením na zdraví, b) poškodený je osoba, ktorá utrpela poškodenie na zdraví, c) poskytovateľ náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je osoba, ktorá je povinná poskytnúť náhradu podľa osobitných predpisov, d) posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

49. Podľa § 4 ods. 1 cit. zákona náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

50. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

51. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať.

52. Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona, ak sa poškodenému už poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal, poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške ustanovenej v § 10 ods. 7.

53. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

54. Podľa § 5 ods. 2 citovaného zákona výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

55. Podľa § 5 ods. 3 citovaného zákona na valorizáciu výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa nevzťahuje osobitný predpis.

56. Podľa § 5 ods. 4 citovaného zákona Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

57. Podľa Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o ustanovení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za rok 2010 č. 21/2010 (§ 1), výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za rok 2010 za jeden bod je 14,89 Eur.

58. Podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona č. 437/2004 Z.z. v platnom znení v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

59. Podľa § 6 ods. 1, 2, 3 citovaného zákona poskytovateľ náhrady a poškodený môžu uzatvoriť dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to aj nad výšku náhrady ustanovenú týmto zákonom, najviac však do výšky náhrady ustanovenej v § 5 ods. 5; ak ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, dohodu s poškodeným môže uzatvoriť poisťovateľ alebo Slovenská kancelária poisťovateľov. Dohoda o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia musí mať písomnú formu. Poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

60. Podľa § 10 ods. 1 citovaného zákona posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov.

61. Podľa § 10 ods. 4 citovaného zákona bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

62. Podľa § 10 ods. 5 citovaného zákona ak je sadzba bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia ustanovená rozpätím bodov, pri hodnotení sa prihliada aj na to, do akej miery jednotlivé následky spolu súvisia alebo sú už v sebe obsiahnuté. Ak možno očakávať priaznivý vývoj vzhľadom na intenzitu alebo trvanie následkov, použije sa počet bodov pri dolnej hranici rozpätia.

63. Podľa § 10 ods. 6 citovaného zákona ak vznikli následky v orgáne alebo končatine, ktorých funkcia sa porušila predchádzajúcimi vrodenými alebo získanými zmenami zdravotného stavu, hodnotia sa len následky, ktoré vznikli v súvislosti s posudzovaným poškodením na zdraví alebo ktoré viedli k podstatnému zhoršeniu predchádzajúcich zmien zdravotného stavu. Ak nemožno stav zmien zdravotného stavu pred posudzovaným poškodením na zdraví presne zistiť, nesmie pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia počet bodov prekročiť tri štvrtiny ustanovenej sadzby.

64. Podľa § 10 ods. 7 citovaného zákona pri hodnotení následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nepredpokladal, hodnotenie sa vykoná novým lekárskeým posudkom; v lekárskom posudku sa z bodového hodnotenia, ktoré zodpovedá zdravotnému stavu poškodeného po zhoršení následkov, odpočíta bodové hodnotenie určené pôvodne vydaným lekárskeým posudkom.

65. Súd vec právne posúdil nasledovne:

66. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že k poškodeniu zdravia žalobkyne došlo dňa 19. 8. 2008 v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zavinenej vodičom F., ktorý z dôvodu mikrosnánku zišiel s vozidlom mimo vozovky do priekopy, kde sa prevrátil na pravú bočnú stranu. Žalobkyňa bola účastníčkou dopravnej nehody ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle zn. Honda Accord EČ: F. a k dopravnej nehode došlo na diaľnici M7 smerom na Siófok v Maďarskej republike. Zodpovednosť prevádzateľa a vodiča motorového vozidla, ktorým bola žalobkyňi spôsobená škoda na zdraví, vyplýva z ustanovenia § 420 a 427 Občianskeho zákonníka. Prevádzateľ mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. (§ 15, § 4).

67. Žalobkyňa listom zo dňa 16. 11. 2010 uplatnila u žalovanej právo na náhradu škody na zdraví za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 38 714,- Eur predložením návrhu dohody o vyrovnaní a 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 19 357,- Eur podľa § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. Prílohou dohody o vyrovnaní bol znalecký posudok vypracovaný MUDr. I., súdnou znalkyňou z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria a sexuológia zo dňa 27. 9. 2010. Žalobkyňa teda v súlade so zákonom č. 381/2001 Z.z. a zákonom č. 437/2004 Z.z. preukázala žalovanej svoj nárok.

68. Na základe záverov znaleckého posudku MUDr. I. boli u žalobkyne zistené diagnózy: 1. posttraumatická stresová porucha, 2. organická depresívna porucha ťažká, 3. sexuálna dysfunkcia. Bodovo ohodnotila súdna znalkyňa položkou 255 vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií v rozsahu 1300 bodov.

69. Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. ako posudzujúci lekár navrhla bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť na dvojnásobok, vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodenej uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorý mala vo veku, v ktorom utrpela poškodenie na zdraví. Súdna znalkyňa zvýšila bodové ohodnotenie na dvojnásobok, t.j. na 2600 bodov.

70. Žalobný návrh bol na súde podaný dňa 4. 4. 2011 a bol preukázaný listinnými dôkazmi pripojenými k žalobe. Žalobkyňa v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou dňa 19. 8. 2008 utrpela zranenia, následkom ktorých je trvale pripútaná na invalidný vozík. V príčinnej súvislosti existujú somatické, ale aj psychické a sexuálne zdravotné ťažkosti, ktoré sú trvalé. Pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 16C/253/20010 sa viedlo konanie, ktorého predmetom boli somatické následky, ktoré trvalé následky boli preukázané.

71. Predmetom tohto konania je náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 4, § 5 ods. 5 zákona č. 437/2010 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

72. Podľa záverov znaleckého posudku č. 39/2013 vypracovaného v súdnom konaní súdnym znalcom MUDr. T., žalobkyňa v príčinnej súvislosti s následkami po úraze trpí vážnou duševnou poruchou ako i sexuálnou dysfunkciou. Sťaženie spoločenského uplatnenia, vzhľadom na ťažkú depresiu a sexuálnu dysfunkciu, ohodnotil súdny znalec celkovo na 1365 bodov, aj vzhľadom na § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z..

73. Znalec v znaleckom posudku stanovil, že na strane žalobkyne aj z medicínskeho hľadiska sú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z..

74. Podľa záverov znaleckého posudku č. 40/2014 vypracovaného v súdnom konaní súdnym znalcom MUDr. Q., u žalobkyne sa jedná o sexuálnu dysfunkciu, t.j. stratu sexuálnej apetencie, anorgazmiu, do úrazu neprítomnú, liečbou prakticky neovplyvniteľnú. Uvedené psychické poruchy, najmä depresívna porucha, ktorá má recidivujúci charakter, liečbou ťažko ovplyvniteľný a jej úplné vyliečenie je veľmi málo pravdepodobné. Použitú položku 254 - vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranení hlavy ohodnotil 780 bodmi, sexuálnu dysfunkciu poúrazovú ohodnotil 500 bodmi. Celkovo znalec z psychiatrického aj sexuologického hľadiska ohodnotil poškodenia zdravia žalobkyne na 750 bodov + 500 bodov, krátených na polovicu, t.j. 250 bodov, celkom 1030 bodov.

75. Prihliadajúc k stavu pacientky, jej zmenám v živote v porovnaní s populačnou normou, súdny znalec odporučil použiť podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok, t.j. 1030 bodov x 2 = 2060 bodov.

76. Súdny znalec MUDr. Q. na pojednávaní dňa 15. 1. 2015 vysvetlil, že u žalobkyne sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.. Súdny znalec potvrdil, že nie je daná rozdielna dôvodnosť zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu imobility, teda somatických následkov, ako aj dôsledkov na duševnom zdraví.

77. Podľa názoru súdu, trvalé zmeny v psychickom a sexuálnom živote žalobkyne v porovnaní so stavom pred úrazom boli preukázané. Pred úrazom bola žalobkyňa sebestačná, rada vykonávala svoju

prácu. Žalobkyňa pred úrazom žila spoločenským životom, navštevovala kultúrne podujatia, športovala, cestovala, žila rodinným životom. V súčasnosti je hendikepovaná vo všetkých oblastiach života. Je úplne odkázaná na pomoc iných osôb. Nedokáže sa o seba postarať. Má zavedený permanentný katéter, je pripútaná na invalidný vozík, je ochrnutá.

78. Psychické poruchy, najmä depresívna porucha má recidivujúci charakter, liečbou ťažko ovplyvniteľný a jej úplné vyliečenie, ako vyplynulo zo záverov znaleckých dokazovaní MUDr. I., MUDr. T., MUDr. Q., je málo pravdepodobné. Žalobkyňa je invalidnou dôchodkyňou, miera funkčnej poruchy je 90 % s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 70 % a mierou funkčnej poruchy 90 %. U žalobkyne nie je nádej na zlepšenie zdravotného stavu a žalobkyňa v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou stratila akúkoľvek reálnu možnosť žiť ako predtým. Skutočnosť, že k poškodeniu zdravia došlo vo veku 56 rokov nie je jediným ani rozhodujúcim faktorom pri rozhodovaní o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobkyňa má trvalé psychické a sexuologické následky a nie je možné očakávať ich podstatné či úplné vyliečenie (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.).

79. Žalobkyňa si podanou žalobou uplatnila nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 38 714,- Eur. Rozhodným obdobím určenia hodnoty 1 bodu pre stanovenie výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bol rok 2010, kedy vznikol nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z., podľa znaleckého posudku MUDr. I. zo dňa 27. 9. 2010, v ktorom bol po prvýkrát ohodnotený zdravotný stav žalobkyne. Výška hodnoty bodu predstavuje 14,89 Eur (Opatrenie MZ SR č. 21/2010).

80. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 4 zákona č. 437/2004 Z.z. potom predstavuje sumu 10 935,50 Eur, ktorá bola žalobkyňi súdom priznaná (t.j. 2060 bodov podľa bodového ohodnotenia v znaleckom posudku MUDr. Q. x 14,89 Eur/bod = 30 673,40 Eur).

81. Žalobkyňa zobrala žalobu späť o zaplatenie sumy 8 040,60 Eur (38 714,- Eur - 30 673,40 Eur). Na základe čiastočného plnenia žalovanou za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 19 737,90 Eur žalobkyňa zobrala žalobu o zaplatenie sumy 27 778,50 Eur späť a súd konanie zastavil podľa § 96 OSP (38 714,- Eur - 27 778,50 Eur = 10 935,50 Eur).

82. Výška náhrady za 50 %-né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.) potom predstavuje 15 336,70 Eur (50 % zo sumy 30 673,40 Eur).

83. Pre späťvzatie žaloby o zaplatenie sumy 4 020,30 Eur za 50 %-né zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia súd konanie zastavil podľa § 96 OSP (19 357,- Eur - 15 336,70 Eur).

84. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

85. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

86. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

87. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí subjektívna premlčacia doba. O sťaženie spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie vtedy, keď škoda na zdraví má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony. Pri premlčaní práva na náhradu škody je zo zákona stanovená kombinovaná premlčacia doba, kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone a o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť, vyčísliť v peniazoch, že poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde (pozri výber 25980). Pri úvahe o tom, kedy sa poškodený dozvedel o škode, treba vychádzať z preukázanej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode, nie z predpokladanej vedomosti o tejto škode. Zároveň ak nárok na náhradu škody tvorí nedeliteľný celok, začína premlčacia doba plynúť až vtedy, keď sa poškodený dozvie o celej škode (R 38/75). Sťaženie spoločenského uplatnenia je možné konštatovať až po určitom čase, ktorý uplynie od udalosti, pri ktorej došlo k poškodeniu zdravia. Konkrétny moment ustálenia zdravotného stavu nie je možné určiť

všeobecne, pretože moment ustálenia sa líši v každom individuálnom prípade, a to v závislosti od druhu a rozsahu poškodenia od zdravotného stavu jedinca. V praxi sa lekársky posudok vypracováva obvykle až po uplynutí jedného roka od vzniku ujmy na zdraví, čo je však individuálne od prípadu k prípadu, preto nemožno paušalizovať, že u každého jednotlivca dôjde k ustáleniu zdravotného stavu najneskôr rok po úraze. Pri psychiatrickej liečbe je potrebné zistiť, ako sa zdravotný stav vyvíjal až po dobu, kedy už bolo možné toto poškodenie zdravia v tomto smere považovať za ustálené, kedy bolo možné toto poškodenie zdravia objektivizovať prostredníctvom bodového hodnotenia v časti sťaženia spoločenského uplatnenia.

88. Podľa vyjadrenia súdneho znalca MUDr. Q. zo dňa 5. 7. 2014 bolo možné zdravotný stav žalobkyne považovať za ustálený podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. cca pol roka dozadu pred vypracovaním znaleckého posudku dňa 3. 6. 2014, t.j. odo dňa 3. 12. 2013.

89. Žaloba o náhradu škody na zdraví bola podaná na súde dňa 4. 4. 2011, teda v rámci plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby a nárok žalobkyne nie je premlčaný. Zo žaloby vyplýva právny dôvod uplatňovaného nároku, nárok uplatnený za psychické a sexuálne ťažkosti. Na žalovanou vznesenú námietku premlčania súd preto neprihliadal.

90. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v znení neskorších právnych predpisov poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

91. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona poisťovateľ má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vznikutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

92. Podľa § 11 ods. 7 citovaného zákona poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

93. Podľa § 11 ods. 8 citovaného zákona ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

94. Poisťovateľ bol povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinností, poskytnúť poistné plnenie a do 3 mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti buď skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinností poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinností poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v uplatnenej lehote preukázaný rozsah povinností poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia (§ 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z.).

95. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

96. Podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

97. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., účinného do 31. 1. 2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

98. Žalobkyňa má právo na úroky z omeškania podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. v platnom znení, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 97/1995 Z.z. v platnom znení. Ak žalovaná mala pochybnosti o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia predloženého žalobkyňou na základe znaleckého posudku MUDr. I., mala právo ako poskytovateľ náhrady postupovať podľa § 7 ods. 4, 5 zákona č. 437/2004 Z.z. a požiadať o vydanie lekárskeho posudku. Zanedbanie povinnosti žalovanou nemôže byť na ujmu žalobkyne.

99. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd priznal žalobkyňi za omeškanie žalovanej úroky z omeškania vo výške 9 % ročne (8 percentuálnych bodov + 1 % základná úroková sadzba ECB) zo sumy 10 935,50 Eur od 16. 2. 2011, t.j. od uplynutia trojmesačnej lehoty podľa § 11 ods. 5, 6, 7 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z., v ktorej nebol uplatnený nárok žalovanou uspokojený, do zaplatenia.

100. Žalobkyňa má v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami právo na zaplatenie kapitalizovaných úrokov z omeškania. Písomným podaním zo dňa 21. 1. 2015 si uplatnila z plnenia poskytnutého žalovanou právo na 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 19 737,90 Eur od 16. 2. 2011 do 4. 6. 2013, vo výške 4 083,31 Eur, ktoré jej súd v celom rozsahu priznal.

101. Na základe uvedených záverov a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

102. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

103. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

104. Podľa § 251 CSP sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

105. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Súd priznal plne úspešnej žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % účelne vynaložených nákladov.

106. Podľa článku 4 ods. I CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

107. O trovách konania štátu súd rozhodol podľa článku 4 ods. 1 CSP analogicky v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v konaní neúspešná, uložil povinnosť na náhradu trov konania štátu v rozsahu 100 %.

108. Výrok o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok vo výške 656,- Eur vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 2, položka 1 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **m o ž n o** podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice I písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, **m ô ž e** žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.